

Társadalmi befogadás Franciaországban: A szociális intézmények és szolgáltatások újragondolása a társadalmi nemi szerepek figyelembevételével

AZ ÜDVHADSEREG ÉS A BESZÉLŐ KÉPEK PROJECT

Franciaországban az Üdvhadsereg által működtetett, Párizs déli részén található La Cité de Refuge-Centre Espoir (CRCE) vesz részt a nemzetközi együttműködésben megvalósuló Beszélő képek programban.

Az intézményben egy 300 fő társadalmi reintegrációját segítő átmeneti szállást és egy foglalkoztatási integrációs programot működtetnek, valamint itt található egy éjjel-nappal nyitva tartó, alacsony küszöbű szállás és melegedő hajléktalan nők számára.

A nők célzott támogatásának kérdése átszövi a központ valamennyi tevékenységét. Ennek megfelelően egy szociális munkásokból, pszichológusokból és A szolgáltatásvezetőből álló szakmai csapat VESZ részt AKTÍVAN a BESZÉLŐ KÉPEK projekt megvalósításában.

SZIMPÓZIUM A NEMEKRŐL, A SZEGÉNYSÉGRŐL ÉS A TÁRSADALMI BEFOGADÁSRÓL

2024. decemberében szociológusok egy csoportja szimpóziumot szervezett a CRCE központban „Társadalmi nem, szegénység és társadalmi befogadás” címmel. A téma szorosan kapcsolódik a Beszélő képek projekthez, amely elsősorban a hajléktalan nők biztonságára fókuszál, és amelyet az esemény során be is mutattak.

A szimpóziumon szociológusok és különböző francia civil szervezeteknél dolgozó szociális szakemberek vitatták meg, milyen jelentősége van a társadalmi nemhez kapcsolódó szempontok figyelembevételének a szociális munka gyakorlatában. Franciaországban ugyanis továbbra is fennállnak a nemek közötti egyenlőtlenségek a társadalmi és munkaerőpiaci integráció területén. Bár léteznek programok a veszélyeztetett csoportok támogatására, ezek gyakran nem képesek megfelelően reagálni a nők és a nemi kisebbségek sajátos szükségleteire.

Introduction by Rachel Cohen (part of Women's Voices project) and Marie-Loison, sociologist who organized the symposium.
Drawing by Morgane Parisi ©

Ahogy Marie Loison szociológus – a szimpózium megnyitó előadója – kifejtette, a társadalmi nem egy társadalmi konstrukció, egy viszonyrendszer és hatalmi dinamika, amely más elnyomó struktúrákkal is kereszteződik. A női hajléktalanságnak valóban vannak sajátos vonatkozásai. Miközben a nők testének férfiak általi uralása és kisajátítása globális jelenség, a hajléktalan nőket – akiket társadalmi osztályuk, nemük, és gyakran etnikai hovatartozásuk alapján is hátrány ér – különösen súlyosan érinti a nemi alapú erőszak egész életük során, gyermekkortól a felnőttkorig.

Ezek a pszichológiai, fizikai vagy szexuális bántalmazások – amelyeket jellemzően férfiak követnek el – újra és újra megjelennek az élet különböző területein. Gyakran ezek vezetnek ahhoz, hogy az érintett nők elhagyják szülői vagy házastársi otthonukat, és ezek a tapasztalatok növelik annak kockázatát, hogy újra erőszak áldozataivá váljanak. Ez az erőszakos tapasztalatok folyamatos jelenléte meghatározza a hajléktalan nők társadalmi (látható vagy láthatatlan) helyzetét, valamint a hajléktalansággal kapcsolatos megélésüket.

„Miközben a nők testének férfiak általi uralása és kisajátítása globális jelenség, a hajléktalan nőket – akiket társadalmi osztályuk, nemük, és gyakran etnikai hovatartozásuk alapján is elnyomás ér – különösen súlyosan érinti a nemi alapú erőszak egész életük során, gyermekkortól a felnőttkorig.” — Marie Loison, szociológus

A nap folyamán a szakemberek és szociológusok megvitatták a szegénységben élő nők relatív „társadalmi láthatatlanságát”, és azokat a kategóriákat is, amelyeket az érintettek élethelyzetének leírása kapcsán használnak – például migráns, hajléktalan, szerhasználó, stb. Hangsúlyozták, hogy bár ez a kategorizálás segíthet a támogatáshoz szükséges források biztosításában és az érintettek megfelelő programokba való irányításában, egyúttal címkézésre is ösztönöz. Ez a megközelítés elkíséri az érintetteket egész életútjuk során, melynek eredményeképp a jelenlegi szociálpolitika is ezen keretek között gondolkodik róluk.

A szimpózium foglalkozott azzal is, hogyan lehet a szociális támogató programokat a társadalmi nemi szerepekhez kapcsolódó szükségleteknek megfelelően megvalósítani. Legtöbbször úgy vélték, hogy a súlyos helyzetben lévő nők számára szükség van nemi alapon elkülönített terekre, amelyek védelmet és lehetőséget biztosítanak az elszenvedett traumák nyílt feldolgozására. Ugyanakkor elhangzott az is, hogy a nemek közötti integráció csak az érintett nők aktív részvételével zajló társadalmi befogadási folyamatban valósítható meg.

A szimpózium a munkaerőpiaci integráció területére is kitért, amely gyakran hozzájárul a hagyományosan nőkhöz kapcsolt munkakörök leértékelésének fenntartásához. Számos program irányítja a nőket alacsonyan fizetett és bizonytalan munkakörökbe, például a házi gondozás vagy a takarítás területére. Ez felveti a nemi alapú munkaerőpiaci szegregáció problémáját. Hogyan gondolhatjuk újra a nők munkaerőpiaci integrációját oly módon, hogy az figyelembe vegye a valódi törekvéseiket, anélkül hogy bezárná őket a hagyományosan női és jellemzően alulfizetett szektorokba?

A politikai reflexió szükségessége

A konklúziók során Éric Fassin szociológus hangsúlyozta, hogy a társadalmi befogadás mechanizmusainak megértéséhez elengedhetetlen a társadalmi nemhez kapcsolódó szempontokat figyelembe vevő elemzés. A gender nem csupán a férfiak és nők közötti viszonyrendszert jelenti, hanem a társadalomban működő hatalmi dinamikák egészét is magában foglalja. Ahhoz, hogy a szociális támogatórendszerek valóban hatékonyak legyenek,

ezekkel a hatalmi viszonyokkal is számolniuk kell – különben maguk is hozzájárulhatnak az egyenlőtlenségek újratermeléséhez.

A szimpózium hangsúlyozta, mennyire fontos a mélyebb párbeszéd a tudományos kutatás és a gyakorlati szociális munka között, hogy valóban inkluzív és nemi egyenlőséget is megcélzó megközelítések születhessenek. A kirekesztés elleni küzdelem nem választható el a társadalmi nemi egyenlőtlenségek elleni harctól – még akkor sem, ha ezek az egyenlőtlenségek éppen azokban a rendszerekben jelennek meg, amelyek elvileg a csökkentésükre jöttek létre.

Rachel Cohen, igazgatóhelyettes La Cité de Refuge

Erasmus+

**Funded by
the European Union**